

UBÚ REI
O ELS POLONESOS

Aquest llibre està dedicat a Marcel Schwob

Lladoncs el pare Ubú sacsejà son careto de pera, de què fou après nomenat pels anglesos Shakespeare, i teniu d'ell sota aquest nom mantes belles tragèdies per escrit.

Personatges

Pare Ubú
Mare Ubú
Capità Brossura
El rei Venceslau
La reina Rosamunda
Penqueslau, Ladislau, Pinxolau, *els seus fills*
El general Lascy
Estanislau Leczinski
Joan Sobieski
Nicolau Renski
L'emperador Alexis
Falda, Pila, Cotissa, *palotins*
Conjurats i soldats
Poble
Miquel Fedèrovitx
Nobles
Magistrats
Consellers

Financers
Lacais de finances
Pagesos
Tot l'exèrcit rus
Tot l'exèrcit polonès
Els guàrdies de la Mare Ubú
Un capità
L'os
El cavall de finança
La màquina de descervellar
La tripulació
El comandant

Acte I

ESCENA I

Pare Ubú, Mare Ubú.

PARE UBÚ: Merdra.

MARE UBÚ: Et sembla maco, Pare Ubú, mira que ets colló.

PARE UBÚ: Vols veure com et foto un gec d'hòsties, Mare Ubú!

MARE UBÚ: No a mi, Pare Ubú, és a un altre a qui s'hauria d'assassinar.

PARE UBÚ: Per la meva candela verda, no ho entenc.

MARE UBÚ: Com, Pare Ubú, estàs content de la teva sort?

PARE UBÚ: Per la meva candela verda, merdra, senyora, clar que sí, n'estic content. I amb menys ho estaria: capità de dragons, oficial de confiança del rei Venceslau, condecorat amb l'orde de l'Àguila Vermella de Polònia i exrei d'Aragó, què més vols?

MARE UBÚ: Home, després d'haver sigut rei d'Aragó et conformes amb portar a les desfilades cinquanta espases armats amb navalles, quan a la teva closca hi podries fer succeir la corona de Polònia a la d'Aragó?

PARE UBÚ: Ah, Mare Ubú, no entenc res del que dius.

MARE UBÚ: Tros d'ase!

PARE UBÚ: Per la meva candela verda, el rei Venceslau encara és viu, i, suposant i tot que mori, no té una rastellera de fills?

MARE UBÚ: I què t'impedeix liquidar tota la família i posar-te al seu lloc?

PARE UBÚ: Ah, Mare Ubú, m'insultes i et pelaré ara mateix.

MARE UBÚ: Au, pobre desgraciat, i si em peles, qui et sargirà els calçotets?

PARE UBÚ: Ah sí, i què, no tinc un cul com els altres?

MARE UBÚ: Si jo fos tu, aquest cul voldria col·locar-lo sobre un trono. Podries augmentar indefinidament les teves riqueses, menjar tot sovint botifarres de porc i anar amb carrossa pels carrers.

PARE UBÚ: Si fos rei, em faria construir una gran capellina com aquella que tenia a l'Aragó i que aquests malparits espanyols em van fotre impunement.

MARE UBÚ: També et podries agenciar un paraigua i un gran capot que et cauria fins als talons.

PARE UBÚ: Home, doncs em deixo temptar. Paio de merdra, merdra de paio, si mai l'enxampo en un racó de bosc, passarà una mala estona.

MARE UBÚ: Així m'agrada, molt bé, Pare Ubú, ara tornes a ser un home de debò.

PARE UBÚ: No no, jo, capità de dragons, liquidar el rei de Polònia! Abans morir!

MARE UBÚ, *a part*: Oh merdra! (*Alt:*) Doncs així et quedaràs pelat com una rata, Pare Ubú.

PARE UBÚ: Casondena, per la meva candela verda, prefereixo estar pelat com una escanyolida i bona rata de Déu que ser ric com un gat dolent i gras.

MARE UBÚ: I la capellina? I el paraigua? I el gran capot?

PARE UBÚ: I què més, Mare Ubú?

Se'n va amb un cop de porta.

MARE UBÚ, *sola*: Cordons, merdra, ha estat dur de pelar, però cordons, merdra, em sembla que li he fotut una bona rebregada, per això. Gràcies a Déu i a mi, potser d'aquí a vuit dies seré reina de Polònia.

ESCENA II

L'escena representa una habitació de la casa del Pare Ubú on hi ha parada una taula esplèndida.

Pare Ubú, Mare Ubú.

MARE UBÚ: Si que triguen els nostres convidats, no?

PARE UBÚ: Sí, per la meva candela verda. Em moro de gana. Mare Ubú, estàs lletja com un pecat avui. És perquè ve gent?

MARE UBÚ, *encongint-se d'espatlles*: Merdra.

PARE UBÚ, *agafant un pollastre rostit*: Mira, tu, tinc gana. Li fotré queixalada a aquest ocellot. És un pollastre, em sembla. No està malament.

MARE UBÚ: Què fas, desgraciat? Què menjaran els nostres convidats?

PARE UBÚ: Encara en tindran prou. No jalaré res més. Va, Mare Ubú, ves a la finestra a veure si arriben els convidats.

MARE UBÚ, *anant-hi*: No veig res.

Durant aquest temps el Pare Ubú pispa un tall de vedella.

MARE UBÚ: Ah, té, arriben el capità Brossura i els seus sequaços. Però tu què coi jales, Pare Ubú?

PARE UBÚ: Res, un trosset de vedella.

MARE UBÚ: Ah, vedella, vedella, ja et daré vedella!

Ha menjat vedella! Socors!

PARE UBÚ: Per la meva candela verda, arrancar-te he els ulls.

S'obre la porta.

ESCENA III

*Pare Ubú, Mare Ubú, Capità Brossura i els seus
seguiaços.*

MARE UBÚ: Bon dia, senyors, els esperem amb impaciència. Seguin.

CAPITÀ BROSSURA: Bon dia, senyora. Però, i el Pare Ubú on és?

PARE UBÚ: Aquí, aquí! Dimontris, per la meva candela verda, mira que en soc de gros jo, per això.

CAPITÀ BROSSURA: Bon dia, Pare Ubú. Seieu, homes meus.

S'asseuen tots.

PARE UBÚ: Uf, una mica més i enfonso la cadira.

CAPITÀ BROSSURA: Ei, Mare Ubú, i avui què ens dona de bo?

MARE UBÚ: Aquí teniu el menú.

PARE UBÚ: Ah, mira, això m'interessa.

MARE UBÚ: Sopa polonesa, costelles de rateta, vedella, pollastre, paté de ca, carpó de gall d'indi, tortell rus...

PARE UBÚ: Home, ja està, imagino. N'hi ha més encara?

MARE UBÚ, *continuant*: Gelat, amanida, fruita, postres, bullit, nyàmeres, coliflor a la merdra.

PARE UBÚ: Ostres, que et penses que soc emperador d'Orient per fotre un gasto així?

MARE UBÚ: No l'escolteu, és imbècil.

PARE UBÚ: Ah, esmolaré les meves dents amb les teves cames.

MARE UBÚ: Tu sopa, Pare Ubú. Aquí la polonesa.

PARE UBÚ: Hòstima, és vomitiu.

CAPITÀ BROSSURA: No és bo, en efecte.

MARE UBÚ: Colla de moros, què més voleu?

PARE UBÚ, *picant-se el front*: Ah, ja ho tinc. Ara torno.

Se'n va.

MARE UBÚ: Senyors, provem la vedella.

CAPITÀ BROSSURA: Molt bona, he acabat.

MARE UBÚ: El carpó, ara.

CAPITÀ BROSSURA: Exquisit, exquisit! Visca la Mare Ubú!

TOTS: Visca la Mare Ubú.

PARE UBÚ, *tornant a entrar*: I aviat cridareu visca el Pare Ubú.

Porta una escombra innominable a la mà i la tira sobre el banquet.

MARE UBÚ: Desgraciat, què fas?

PARE UBÚ: Vinga, tasteu-ne.

Uns quants en tasten i cauen enverinats.

PARE UBÚ: Mare Ubú, passa'm les costelletes de ratolí, que serveixo.

MARE UBÚ: Té.

PARE UBÚ: Tothom al carrer! Capità Brossura, he de parlar amb vostè.

ELS ALTRES: Ei, nosaltres no hem sopat.

PARE UBÚ: Com que no heu sopat! Tothom al carrer! Quedi's, Brossura.

No es mou ningú.

PARE UBÚ: Encara no heu tocat el dos? Per la meva candela verda, us fotré un gec d'hòsties a cop de costelletes de ratolí.

Comença a llançar-ne.

TOTS: Ai! Ui! Socors! Defenseu-nos! Ai las! Soc mort!

PARE UBÚ: Merdra, merdra, merdra. Al carrer! Funciona.

TOTS: Salvi's qui pugui! Desgraciat Pare Ubú! Traïdor i pobre colló!

PARE UBÚ: Ah, ja són fora. Respiro, però he sopat fatal. Vingui, Brossura.

Surten amb la Mare Ubú.

ESCENA IV

Pare Ubú, Mare Ubú, Capità Brossura.

PARE UBÚ: Què, capità, ha sopat bé?

CAPITÀ BROSSURA: Molt bé, senyor, excepte la merdra.

PARE UBÚ: Home, no era tan dolenta, la merdra.

MARE UBÚ: A cada u el seu gust.

PARE UBÚ: Capità Brossura, estic decidit a fer-vos duc de Lituània.

CAPITÀ BROSSURA: Com, jo el feia a vostè un pelacanyes, Pare Ubú.

PARE UBÚ: D'aquí a uns dies, si vostè vol, regno a Polònia.

CAPITÀ BROSSURA: Matarà en Venceslau?

PARE UBÚ: No és idiota aquest paio, ho ha endevinat.

CAPITÀ BROSSURA: Si es tracta de matar en Venceslau, compti amb mi. Soc el seu enemic mortal i responc dels meus homes.

PARE UBÚ, *tirant-se-li a sobre per abraçar-lo*: Oh oh! Com l'estimo, Brossura.

CAPITÀ BROSSURA: Quina pudor que fot, Pare Ubú. Que no es renta mai?

PARE UBÚ: Rarament.

MARE UBÚ: Mai!

PARE UBÚ: Vols una bona trepitjada, tu?

MARE UBÚ: Cagrarro!

PARE UBÚ: Vagi-se'n, Brossura, ja he acabat amb vostè. Però, per la meva candela verda, juro per la Mare Ubú que us faré duc de Lituània.

MARE UBÚ: Però...

PARE UBÚ: Calla, angelet.

Surten.

ESCENA V

Pare Ubú, Mare Ubú, un Missatger.

PARE UBÚ: I vostè què vol, senyor? Foti el camp, em carrega.

EL MISSATGER: Senyor, el rei el crida.

Surt.

PARE UBÚ: Oh merdra, casoncotoblau, per la meva candela verda, m'han descobert, em decapitaran! Ai! Ai!

MARE UBÚ: Quin gallina! I hi ha pressa.

PARE UBÚ: Ah, tinc una idea: diré que són la Mare Ubú i en Brossura.

MARE UBÚ: Tros de P.U., si ho fas...

PARE UBÚ: Ei, hi vaig corrents.

Surt.

MARE UBÚ, *corrent darrere seu*: Oh! Pare Ubú, Pare Ubú, ja et daré jo botifarra.

PARE UBÚ, *entre cametes*: Oh merdra!, tu sí que ets una bona botifarra.

ESCENA VI

El palau del rei.

El rei Venceslau, rodejat dels seus oficials; Brossura; els fills del rei, Penqueslau, Ladislau i Pinxolau.

Després el Pare Ubú.

PARE UBÚ, *entrant*: Oh, sap, no soc jo, són la Mare Ubú i en Brossura.

EL REI: Què et passa, Pare Ubú?

BROSSURA: Ha begut massa.

EL REI: Com jo aquest matí.

PARE UBÚ: Sí, estic trompa, és perquè he begut massa vi de França.

EL REI: Pare Ubú, voldria recompensar els teus nombrosos serveis com a capità de dragons i avui et faig comte de Sandomir.

PARE UBÚ: Oh, senyor Venceslau, no sé com donar-li les gràcies.

EL REI: No em donis les gràcies, Pare Ubú, i estigues demà al matí a la gran revista.

PARE UBÚ: Hi seré, però accepti, per favor, aquest petit mirlitó.

Presenta al rei un mirlitó.

EL REI: I què vols que en faci a la meva edat d'un mirlitó? El donaré a en Pinxolau.

EL JOVE PINXOLAU: Que soca, aquest Pare Ubú.

PARE UBÚ: I ara foto el camp. (*Cau en girar-se.*) Oh, au, socors! Per la meva candela verda, m'he trencat l'intestí i rebentat el tiroliro!

EL REI, *aixecant-lo*: Pare Ubú, t'has fet mal?

PARE UBÚ: Sí, clar, i d'aquesta segur que al clot. Què serà de la Mare Ubú?

EL REI: Nosaltres li proporcionarem manutenció.

PARE UBÚ: És molt bo, vostè, ben mirat. (*Surt.*) Sí, però, rei Venceslau, no per això deixaré de liquidar-te.

ESCENA VII

La casa d'Ubú.

*Falda, Pallissa, Cotissa, Pare Ubú, Mare Ubú,
conjurats i soldats, Capità Brossura.*

PARE UBÚ: Home, amics meus, és hora de tancar el pla de la conspiració. Que cada u hi doni la seva opinió. Començaré donant la meva, si m'ho permeteu.

CAPITÀ BROSSURA: Parli, Pare Ubú.

PARE UBÚ: Doncs, amics, jo soc de l'opinió d'envenenar simplement el rei fotent-li arsènic al dinar. Quan es vulgui menjar la figa caurà mort, i així seré rei.

TOTS: Hosti, el malparit!

PARE UBÚ: Què, no us agrada? Doncs que en Brossura doni la seva opinió.

CAPITÀ BROSSURA: Jo soc de l'opinió d'endinyar-li un senyor cop d'espasa que el parteixi de dalt a baix.

TOTS: Sí! Això sí que és noble i valent.

PARE UBÚ: I si et fot coces? Ara me'n recordo que a les revistes sempre porta unes sabates de ferro que foten un mal de l'hòstria. Si pogués, correria a denunciar-vos per escaquejar-me d'aquesta història, i em sembla que encara em donaria calés.

MARE UBÚ: Oh, traïdor, covard, vil i lladregot.

TOTS: Escopiu al Pare Ubú!

PARE UBÚ: Ep, senyors, tranquils si no voleu que us em foti a les butxaques. Vaja, accepto exposar-me per vosaltres. O sigui, Brossura, tu t'encarregues de tallar en dos el rei.

CAPITÀ BROSSURA: No valdria més que ens tiréssim tots alhora sobre seu fotent crits i brams? Així tindríem l'oportunitat d'arrossegar les tropes.

PARE UBÚ: Molt bé, doncs. Intentaré trepitjar-lo, fotrà un bot, llavors li diré: MERDRA, i a aquest senyal li saltareu a sobre.

MARE UBÚ: Sí, i a la que estigui mort li agafes el ceptre i la corona.

CAPITÀ BROSSURA: I jo correré amb els meus homes a perseguir la família reial.

PARE UBÚ: Sí, et recomano especialment el jove Pinxolau.

Surten.

PARE UBÚ, *corrent darrere seu i fent-los tornar*: Senyors, hem oblidat una cerimònia indispensable, hem de jurar que ens hi escarrassarem com a valents.

CAPITÀ BROSSURA: I com ho farem? No tenim cap mossèn.

PARE UBÚ: La Mare Ubú ho farà en lloc seu.

TOTS: Doncs, vinga.

PARE UBÚ: ¿Així jureu matar el rei?

TOTS: Sí, ho jurem. Visca el Pare Ubú!

Fi del primer acte